

Galmagalyň daşyna çykaran zady

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Galmagalyň daşyna çykaran zady GALMAGALYŇ DAŞYNA ÇYKARAN ZADY

kitapcy.ru

Siziň dykgatyňyza ýetirjek zatlarymy Günbatarda zol gaýtalanyp duran yslamofobiki dawalaryň biridir öýtmäň. Ondanam has beteri...

Ýedi gün öň... Nýu-Ýorkuň Manhetten raýonynda iki adamyň arasynda sene-mene bolup geçdi. Dawanyň wideolary ABŞ-da gyzgyn seslenme döretdi. Tersleşigiň temasynda Palestina we Ysraýyl bar!

Ak amerikalý wideoda müsürli musulman telefon satyjysyna birnäçe gezek «nadan», «terrorçy» diýip gygyrýar, yzyndanam: – *Häzir men bärlik «Şu adam «Hamasa» ynanýar» diýip ýazgy asdyrarn – diýýär.*

Müsürli musulman satyjy «Gazada çagalary siz öldürýärsiňiz, men öldüremok» diýen badyna, ak amerikalý bogazyny ýyrtaýjak bolup gygyrýar:

– *Biz dört müň palestinalý çagany öldürende näme bolar öýdýärsiňiz? Şolam size az bolýar, şolam size az bolýar!*

Müsürli sypaýyçylyk bilen ony özünden daşlaşdyrmak islese-de,

ak amerikaly sögünçlerini goýar ýerde goýanok. Gaýtam Hezreti Muhammet pygamberimize (s.a.w), Gurhana, Hadyslara dil ýetirýär...

Şol «ak amerikalyňyň» kimdigini bilýäňizmi:

Oňa Stýuart Seldowiç (1959-njy ýylda doglan) diýilýär. Ol Barak Obamanyň döwründe 2009-2017-nji ýyllarda Döwlet Howpsuzlyk Geňeşiniň Günorta Aziýa boýunça başlygy bolup işledi. Beýleki wezipesi hasam gözeilginç:

Ysraýyl we Palestina işleri boýunça býuronyň direktory! Onuň näme üçin beýle wezipä bellendigine aň ýetirip bilýärsiňizmi? Eûse ak amerikaly Seldowiçmi Palestinanyň hak-hukuklaryny gorajagam?

Diňe bulam däl.

Seldowiç has soňra Ysraýylyň uruşlara gatnaşýan «GDC Inc.» logistiki jemgyýetiniň baş geňeşçisi boldy.

Diňe bulam däl.

Ak Tama ýakyn durýan «Gotham Government Relations» jöhit lobbi şereketiniňem işgäridi. Onuň Nýu-Ýork Bruklinde jöhit mekdebiniň (École Bialik) uçurymdygyny-ha aýdybam oturjak däl.

Diýjek bolýan zadym:

Seldowiç tetelliler palestin-ysraýyl halkyna parahatçylyk getirip bilermi?

* * *

Nädeñde parahatçylygy üpjün edip bolar?

Bilşiňiz ýaly, sebitiň Osmanlydan bölünip aýrylmagyndan soň Balfur deklarasiýasy esasynda Fransiýa, Angliýa, Ysraýyl üçüsi bilelikde hereket etdi.

ABŞ bu meselä haçan, nädip goşulyp ýör?

1948-nji ýylda Ysraýyl gurulanda ABŞ-nyň gyzyklanmasy diňe azyk we ykdysady kömek bilen çäklenýärdi, edilen kömegiň umumy möçberi 65 million dollara barabardy.

Haçanda, Genri Kissinžer 1969-njy ýylda döwlet howpsuzlygy boýunça geňeşçi we 1973-nji ýylda daşary işler ministri boldy

welin, ABŞ-Ysraýyl gatnaşyklary ugruny üýtgetdi. Edilýän kömegiň möçberi 1971-nji ýylda köpüsi harby maksatlara niýetlenip, 634,5 million dollara ýetdi. Yzyndan:

1973-nji ýylda Arap-Ysraýyl urşy bilen kömeginiň möçberi 2,5 million dollara ýetdi. Puluň möçberi şeýle bir kändi welin, kongres gözegçiliginiň gözünü gapmak üçin «kredit» ady bilen berilip başlandy.

Diňe bu kömeklerem däl. ABŞ-nyň çakdanaşa goşulmagy ysraýyl syýasatynda düýpli üýtgeşmeleriň bolmagyna sebäp boldy. Şeýle:

* * *

Ysraýyl gurlan wagtyndan bäri ýurtda demokrat-sosialistik «Mapai» ýa-da çepçi meýilli Işçi partiýasy häkimiýet başynda oturdy. Bular umuman alanda diaologyň tarapdarydy...

Otuz ýyllyk bu häkimiýet döwri 1978-nji ýylda Menahem Beginîň ýolbaşçylyk edýäm sagçy «Likud» partiýasy tarapyndan ýykyldy. Izak Şamir, Ariel Şaron, Benýamin Netanýahu agressiw syýasat ýöretdi. Özem munuň aňyrsynda ABŞ bardy...

Prezisent Respublikan partiýadan bolsun ýa-da Demokratik partiýadan saýlasyn, tapawudy ýok, Ak Tamyň soňky kyrk ýyl bäri Ysraýylyň iň ulh hemaýatkäri bolup gelmeginiň sebäbi şudy: Neoliberalizmiň saýasynda «kagyzdan» ummasyz pul gazanýan amerikan jöhit lobbisi!

Hawa, ABŞ-da syýasatyň merkezinde «dollar» bar we daşarky syýasatyň kesgitlenmeginde iň esasy serişde...

Şeýleräk mysal bereýin: Ysraýylyň lobbi guramasy bolan ABŞ-Ysraýyl Jemgyýetçilik işleri komitetiniň (AIPAC) häzir amerikan kongresiniň düzüminiň 95%-ni özi kesgitleýär! Diňe saýlanýanlary däl, Stýuart Seldowiç ýaly wezipä bellenenleride kesgitleýän güýje eýe...

Geçmişde hiç bir amerikan hökümetinde gabat gelmedik möçberde häzir ABŞ-nyň prezidenti Jo Baýdeniň Ysraýylyň arkasynda durmagynyň düýp manysy-da şudur!

«Ak amerikalynyň» Manhetteniň köçelerinde müsürli musulman satyja ýagdyrýan sögünçleri düýpdäki garaýyşyň daşyna çykmagydyr...

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 30.11.2023 ý. Publisistika